

Zhodnotenie výsledkov interných a externých kontrol a externých auditov vykonaných v roku 2024

Interné kontroly

Sekcia kontroly a obchodného dozoru vykonala v roku 2024 celkom 9 finančných kontrol na mieste podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v rámci aplikácie Hlavy IV, Kapitoly III nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 (ďalej aj „*finančné kontroly*“).

V danom súčte nie sú uvedené finančné kontroly začaté v roku 2024 v počte 3, ktoré budú ukončené v roku 2025.

Z vykonaných 9 finančných kontrol:

- v 5 prípadoch boli zistené porušenia ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov,
- v 4 prípadoch nedostatky neboli zistené.

Z vykonaných 5 finančných kontrol, pri ktorých boli zistené porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov, bol celkový počet kontrolných zistení 44, z ktorých:

- v 1 prípade bolo zistené porušenie finančnej disciplíny bez finančného vyčíslenia a v 2 prípadoch bolo zistené porušenie finančnej disciplíny celkovo vo výške 2 758,36 EUR,
- v 41 prípadoch boli zistené iné porušenia ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov.

Celková suma kontrolovaných verejných prostriedkov bola 2 232 762,31 EUR.

Sekcia kontroly a obchodného dozoru okrem vyššie uvedených finančných kontrol vykonala v roku 2024 aj kontroly v zmysle zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o kontrole v štátnej správe“) zamerané najmä na dodržiavanie ustanovení:

- zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- vyhlášky MP SR č. 344/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve,
- zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 138/2010 Z. z. o lesnom reprodukčnom materiáli v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

- zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov,
- zákona SNR č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Cieľom vykonávaných kontrol bolo zistiť stav v oblasti dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov upravujúcich kontrolovanú oblasť výkonu štátnej správy.

Zamestnanci sekcie kontroly a obchodného dozoru a zamestnanci iných organizačných útvarov Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej aj „MPRV SR“ alebo „ministerstvo“) vykonali v roku 2024 podľa zákona o kontrole v štátnej správe 5 kontrol, z ktorých boli v predmetnom roku skončené 4 kontroly a 1 kontrola bude ukončená v roku 2025.

Zo 4 skončených kontrol bol vypracovaný:

- v 1 prípade protokol o výsledku kontroly (zistené porušenia ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov),
- v 3 prípadoch záznam o kontrole (nedostatky neboli zistené).

Kontrolná činnosť sekcie kontroly a obchodného dozoru bola v roku 2024 zameraná aj na kontrolu neprimeraných podmienok v obchode s potravinami podľa zákona č. 91/2019 Z. z. o neprimeraných podmienkach v obchode s potravinami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o neprimeraných podmienkach“).

Celkovo bolo v roku 2024 vykonávaných 11 kontrol neprimeraných podmienok začatých na základe vlastného podnetu ministerstva, z ktorých bolo v predmetnom roku ukončených celkom 9 kontrol. Z uvedeného počtu ukončených kontrol išlo v 1 prípade o kontrolu, ktorá bola začatá ešte v roku 2023 a nebola ku koncu roka 2023 ukončená. Zvyšných 8 kontrol boli kontroly, ktoré boli začaté a aj ukončené v roku 2024. 2 kontroly neprimeraných podmienok budú ukončené v roku 2025.

Z ukončených 9 kontrol neprimeraných podmienok bol vypracovaný:

- v 4 prípadoch protokol o vykonanej kontrole (zistené porušenia zákona č. 91/2019 Z. z.),
- v 4 prípadoch záznam o vykonanej kontrole (nedostatky neboli zistené),
- v 1 prípade úradný záznam (kontrola bola zastavená).

Najčastejšie nedostatky boli zistené pri porušení ustanovenia podľa § 3 ods. 5 písm. f) zákona o neprimeraných podmienkach a to neuhradenie kúpnej ceny v lehote splatnosti a podľa § 3 ods. 5 písm. u) citovaného zákona predaj potravy odberateľom spotrebiteľovi za nižšiu cenu, ako je kúpna cena dodanej potravy okrem zákona o neprimeraných podmienkach vymedzených výnimiek. Kontrolná činnosť sekcie kontroly a obchodného dozoru bola v roku 2024 zameraná aj na kontrolu podľa zákona NRSR č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších

predpisov (ďalej aj „zákon o cenách“). Celkovo bolo v roku 2024 vykonávaných 10 kontrol podľa zákona o cenách, ktoré budú ukončené v roku 2025.

Externé kontroly

V roku 2024 boli vykonané resp. ukončené 2 kontroly Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej aj „NKÚ SR“) v Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja Slovenskej republiky (ďalej aj „MPRV SR“).

1. Kontrola Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky

Podľa poverenia predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky č. 1910/06 zo dňa 06.03.2024 a Dodatku č. 1 zo dňa 08.04.2024 bola vykonaná na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v období od 19.03.2024 do 27.09.2024 kontrola Miestne akčné skupiny. Účelom kontroly bolo posúdiť, či systém riadenia stratégie miestneho rozvoja je nastavený tak, že dokáže plniť stanovené úlohy a zároveň vytvára predpoklady na plnenie cieľov v preverovanej oblasti.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky vykonanou kontrolou identifikoval 7 kontrolných zistení v MPRV SR.

MPRV SR ako gestor zodpovedný za koordináciu prípravy a implementácie miestneho rozvoja vedeného komunitou v SR : riadne neplánovalo, efektívne neriadilo, nekomunikovalo so zainteresovanými stranami dostatočne a nevykonalo žiadnu kontrolu delegovaných právomocí v Pôdohospodárskej platobnej agentúre (ďalej aj „PPA“) v rámci miestneho rozvoja vedeného komunitou, a to aj napriek neskorej implementácii a nízkemu čerpaniu. V rámci kontroly v miestnych akčných skupinách boli zistené opakujúce sa nedostatky nízkej závažnosti, ktoré sa týkali nevykonávania záverečných hodnotení Stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou a sebahodnotení, neaktualizovania harmonogramov výziev a nedodržiavania stanovených lehôt.

V súvislosti s kontrolnými zisteniami a na základe odporúčaní NKÚ SR prijalo MPRV SR nasledovné opatrenia:

- 1) Koordinačný výbor nebude zriadený vzhľadom na monofondovú stratégiu miestneho rozvoja. Koordinácia procesov bude prebiehať medzi MPRV SR a PPA, čím sa zabezpečí vecné a časové zladzovanie činností vo vzťahu k intervencii LEADER.
- 2) Uskutočnenie porady na úrovni zodpovedných riaditeľov PPA a MPRV SR, v rámci ktorej budú oboznámení s jednotlivými kontrolnými zisteniami NKÚ SR v rámci kontroly MAS a zároveň budú usmernení o zabezpečovaní pravidelnej komunikácie, riešenia problémov a včasného poskytovania informácií v rámci programového obdobia 2014 – 2022 a aj v rámci SP SPP 2023 -2027 v nadväznosti na kontrolné zistenia.
- 3) Uskutočnenie porady na úrovni zodpovedných riaditeľov PPA a MPRV SR, v rámci ktorej budú oboznámení s jednotlivými kontrolnými zisteniami NKÚ SR v rámci kontroly MAS a zároveň budú poučení o potrebe vydávania riadiacej dokumentácie s dostatočným časovým predstihom podľa SR CLLD. V prípade, ak sa do termínu preukázania splnenia prijatých opatrení vydá riadiaca dokumentácia, bude prílohou predmetného listu.
- 4) Zabezpečenie vyhlásenia pripravovanej výzvy na výber MAS v rámci SP SPP 2023 – 2027 čo najbližšom možnom termíne, avšak legislatívny rámec na vyhlásenie výzvy pre výber MAS v rámci SPP 2023 – 2027 bol schválený až 10. 9. 2024 s účinnosťou od 01. 11. 2024. Vypracovanie interného riadiaceho aktu v zmysle platného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ).

- 5) Celý systém implementácie podopatrenia 19.2 a podopatrenia 19.4 v rámci programového obdobia 2014 - 2022 vrátane jednotlivých procesov bude realizovaný výlučne cez ITMS 2014+ do 31.12.2025. Celý systém implementácie v rámci SP SPP 2023 - 2027 bude realizovaný výlučne cez ITMS 2014+. Zistenie sa nebude opakovať.
- 6) Uskutočnenie porady na úrovni zodpovedných riaditeľov PPA a MPRV SR, v rámci ktorej budú oboznámení s jednotlivými kontrolnými zisteniami v rámci kontroly NKÚ SR MAS a zároveň budú poučení o dôslednom dodržiavaní a sledovaní jednotlivých lehôt stanovených v riadiacej dokumentácii.
- 7) Uskutočnenie porady na úrovni zodpovedných riaditeľov PPA a MPRV SR, v rámci ktorej budú oboznámení s jednotlivými kontrolnými zisteniami NKÚ SR v rámci kontroly MAS a zároveň budú usmernení o potrebe vyhlasovania výziev do budúcnosti s takými MU, ktoré zabezpečia pokrok v implementácii stratégie CLLD v MAS. MPRV SR zaradí do monitorovania pokroku SP SPP 2023 – 2027 stratégií miestneho rozvoja aj ďalšie merateľné ukazovatele, ktoré zhodnotia pokrok v implementácii jednotlivých stratégií nasledovne:
  - počet podporovaných stratégií miestneho rozvoja (LEADER) alebo prípravných akcií
  - rast a pracovné miesta vo vidieckych oblastiach: nové pracovné miesta podporované v projektoch SPP. Ukazovateľ výsledku zohľadňuje: vytvorenie pracovných miest vo vidieckych oblastiach v rámci území schválených miestnych akčných skupín.

2. Kontrola Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky

Podľa poverenia predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky č. 1916/03 zo dňa 19.03.2024 bola vykonaná v Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky v období od 17.04.2024 do 24.06.2024 kontrola zrušenia štátneho podniku – Agroinštitút Nitra, štátny podnik. Účelom kontroly bolo preveriť proces zrušenia štátneho podniku Agroinštitút Nitra, štátny podnik a jeho dopad na správu majetku štátu.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky vykonanou kontrolou identifikoval 3 kontrolné zistenia v MPRV SR.

Štátny podnik Agroinštitút Nitra, štátny podnik nebol zrušený v súlade so zákonom č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o štátnom podniku“). Podľa článku 2 ústavy môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. V zmysle zákona o štátnom podniku, môže majetok zanikajúceho štátneho podniku prejsť iba na jeho právneho nástupcu. Zákon o štátnom podniku povoľuje odňatie správy majetku štátnemu podniku iba v prípadoch a za podmienok ustanovených zákonom alebo ak tak ustanoví medzinárodná zmluva. Spôsob zrušenia štátneho podniku Agroinštitút Nitra, štátny podnik so sebou priniesol veľkú právnu neistotu a s ňou spojené množstvo praktických problémov, s ktorými sa museli vysporiadať viaceré orgány štátnej správy, ako aj príspevková organizácia Inštitút znalostného pôdohospodárstva a inovácií (ďalej aj „IZPI“). MPRV SR si nedalo vypracovať právnu analýzu napriek tomu, že bolo upozornené na možnú nezákonnosť navrhovanej reorganizácie a transformácie štátnych organizácií v jeho pôsobnosti. Výsledkom bolo, že rozhodnutia, ktoré vydalo, neboli v súlade s príslušnými právnymi predpismi. V dôsledku toho MPRV SR na určité obdobie stratilo kontrolu nad časťou majetku štátu, ktorá sa dostala do dočasnej správy okresných úradov. Všeobecná hodnota tohto majetku podľa znaleckého posudku bola na úrovni 11,1 mil. EUR, z toho budovy a pozemky tvorili sumu 10,7 mil. EUR. Navyše tento majetok, až do času prevzatia jeho správy okresnými úradmi, nemal de facto žiadneho správcu. V tomto

období držal majetok v domnelej správe IZPI, pričom nakladanie s ním mu MF SR nemohlo schváliť, pretože odmietlo uznať oprávnenie tejto príspevkovej organizácie ako správcu a právneho nástupcu štátneho podniku. Nehnuteľný a vymedzený hnutel'ný majetok bol v čase ukončenia kontroly prevedený z dočasnej správy do správy IZPI.

V súvislosti s kontrolnými zisteniami a na základe odporúčaní NKÚ SR prijalo MPRV SR nasledovné opatrenia:

- 1) Vyvolať pracovné rokovanie so zástupcami MPRV SR za účelom novelizácie zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov.
- 2) Preukázateľne oboznámiť zodpovedných zamestnancov s kontrolnými zisteniami uvedenými v Protokole o výsledku kontroly „Zrušenie štátneho podniku – Agroinštitút Nitra, štátny podnik KA-017/2024/1100.

Externý audit

V roku 2024 bol vykonaný resp. ukončený 1 vládny audit Ministerstva financií Slovenskej republiky ako oprávnenej osoby v Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja Slovenskej republiky.

Vládny audit

V súlade s Poverením na vykonanie vládneho auditu č. 23100013-P-01 zo dňa 12.04.2023 bol dňa 09.05.2023 začatý vládny audit č. 23100013-P-01 v MPRV SR ako povinnej osoby, auditované obdobie 01.01.2022 - 22.05.2023 a súvisiace obdobia. Audítorská skupina (ďalej aj „AS“) vykonala vládny audit s cieľom :

- overiť a hodnotiť vybrané skutočnosti súvisiace s finančným riadením za účelom napomáhania k plneniu cieľov, úloh a zámerov orgánu verejnej správy
- overiť a hodnotiť kvalitu vykonávania vnútorného auditu.

AS identifikovala 8 nedostatkov, z toho 3 nedostatky s vysokou závažnosťou a 5 nedostatkov so strednou závažnosťou. AS identifikovala tri systémové nedostatky, z toho dva sa týkajú vnútorného auditu (nedodržanie metodického usmernenia pri vypracovaní rizikových analýz; nesúlad návrhov správ a správ s metodickým usmernením); výkonu vnútorného auditu sa týkajú aj dve z troch odporúčaní pre zlepšenie. Tretím systémovým nedostatkom je uhradenie výdavkov na reprezentačné účely nad rámec oprávnenia v súvislosti s týmto nedostatkom AS odporúča zaviesť kontrolný mechanizmus evidencie a preukazovania vecných darov poskytnutých zahraničným a tuzemským delegáciám. Tento nedostatok má zároveň charakter finančného nedostatku, t. j. nedostatok, ku ktorému sa viaže povinnosť vysporiadať finančné prostriedky, a to v sume porušenia finančnej disciplíny (10 053,85 EUR). Druhým a posledným nedostatkom finančného charakteru je taktiež porušenie finančnej disciplíny (v sume 733,50 EUR), a to v prípade uhradenia výdavku na poradu vedenia nad rámec oprávnenia. Vo vzťahu k overovaným oblastiam, AS identifikovala šesť nedostatkov v oblasti finančného riadenia vykonávanie finančnej kontroly, hospodárne, efektívne, účinné a účelné využívanie verejných financií a dva nedostatky v oblasti vnútorného auditu. Oblasť finančného riadenia bezpečnosť a funkčnosť informačných systémov AS na základe spola'ahnutia sa na závery auditu kybernetickej bezpečnosti, a po zohľadnení súvisiacich prijatých opatrení, najmä

aktualizácie bezpečnostnej dokumentácie, vyhodnotila ako oblasť finančného riadenia, ktorá funguje, ale sú potrebné určité zlepšenia.

V súvislosti s identifikovanými nedostatkami AS prijalo MPRV SR nasledovné opatrenia na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku:

- 1) Oboznámenie zodpovedných zamestnancov s nedostatkami zistenými pri výkone vládneho auditu.
- 2) Zabezpečenie preukázateľného oboznámenia zodpovedných zamestnancov s obsahom Výnosu MF SR z 8. decembra 2004 č. MF/11251/2004-42, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o hospodárení rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií, a ktorým sa mení Výnos MF SR z 25. februára 2004 č. 2252/2004-44 v znení neskorších výnosov a opatrení a zabezpečenie preukázateľného oboznámenia zodpovedných zamestnancov s obsahom, Usmernenia k výdavkom na reprezentačné účely, ktoré je účinné od 10. 5. 2022
- 3) Vedenie evidencie o nákupe darov/tovarov pre zahraničné a tuzemské delegácie.
- 4) Vedenie evidencie o poskytnutých daroch/tovaroch zahraničným a tuzemským delegáciám.
- 5) Zabezpečenie nákupu a odovzdávania vecných darov poskytovaných tuzemským a zahraničným delegáciám v súlade s ustanoveniami Výnosu MF SR z 8. decembra 2004 č. MF/11251/2004-42 pri dodržiavaní hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti vynakladania verejných prostriedkov (vecné dary poskytovať v spoločensky potrebnej miere zahraničnej delegácii a tuzemskej delegácii len vo výnimočných a odôvodnených prípadoch)
- 6) Nákup darov prijímať a vydávať cez sklad – vyhotovenie príjemky a výdajky.
- 7) Zabezpečenie vzdelávania zamestnancov v oblasti zákona o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (vzdelávanie zamerané na správne vykonávanie základnej finančnej kontroly).
- 8) Zabezpečenie uskutočnenia výjazdových poradí vedenia ministerstva mimo reštauračných zariadení.
- 9) Pri organizovaní výjazdových rokovaní porady vedenia ministerstva viesť prezenčnú listinu zúčastnených osôb s uvedením ich podpisov vrátane vypracovania zápisnice z výjazdovej porady vedenia ministerstva.
- 10) Zabezpečenie zverejňovania údajov v Centrálnom registri zmlúv podľa ustanovení nariadenia vlády SR č. 498/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o zverejňovaní zmlúv v Centrálnom registri zmlúv a náležitosti informácie o uzatvorení zmluvy.
- 11) Pri tvorbe ročného/strednodobého plánu Útvoru vnútorného auditu vychádzajúceho z rizikovej analýzy z hľadiska efektívnosti vynakladania verejných financií využitie informácií o rizikových oblastiach a identifikovaných rizikách na MPRV SR z každoročne vykonávaného riadenia rizík na MPRV SR v zmysle Smernice MPRV SR č. 3472/2018-020 o riadení rizík v oblasti finančného riadenia, ktorého výsledkom je aktuálny katalóg rizík za príslušný rok. Útvor vnútorného auditu za účelom, čo najobjektívnejšieho hodnotenia rizík na MPRV SR pre potreby zostavenia plánov vnútorného auditu taktiež každoročne osloví podriadené organizácie v zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti MPRV SR za účelom poskytnutia informácií o nimi identifikovaných oblastiach a súvisiacich rizikách. V najbližšie pripravovanej analýze rizík Útvoru vnútorného auditu MPRV SR sa podrobnejšie popíše postup vypracovania analýzy rizík Útvoru vnútorného auditu MPRV SR – dokumentu vypracovaného výlučne pre potreby Útvoru vnútorného

auditu vychádzajúc najmä z modelového príkladu na hodnotenie rizík uvedeného v aktuálnom MU MF SR č. MF/010824/2023-1411 k vykonávaniu vnútorného auditu

- 12) Pri výkone vnútorných auditov vo väčšej miere zosúladiť dokumentáciu s odporúčanými vzormi písomností pri výkone vnútorného auditu uvedenými v aktuálnom MU MF SR č. MF/010824/2023- 1411 k vykonávaniu vnútorného auditu.
- 13) Zabezpečenie vytvorenia novej prehľadnejšej štruktúry Návrhu správy/Správy z vnútorného auditu a aplikovať ju v čo najkratšom termíne /aktuálne už od výkonu vnútorného auditu č. 1/2024/. Vytvorením novej štruktúry správy vychádzajúcej najmä z MU MF SR a odporúčaní z vládneho auditu sa zabezpečí väčšia prehľadnosť v štruktúre a pri orientácii v správe (prehľadný obsah, stručné zhrnutie správy v úvode, presunutie nosnej časti overovaných informácií do pracovných listov, zostručnenie uvádzaných informácií k overovanej oblasti, podklady preukazujúce zistené nedostatky sa stanú súčasťou spisu k vnútornému auditu, nie fyzickou súčasťou správy samotnej), odstráni sa duplicita uvádzaných informácií a údajov (v tele správy, aj v prílohách, nová štruktúra tabuľky zistených nedostatkov a navrhovaných odporúčaní) vychádzajúc z praxe vykonávaných auditov (vnútorných/vládnych) a odporúčaných vzorov v príslušnom MU MF SR upravených na podmienky výkonu vnútorného auditu na MPRV SR.